

ODVOZENÉ SLOVESNÉ KMENY: **INTENZIVNÍ**
(*piel, pual, hitpael*)

Dosud jsme při výkladu slovesné gramatiky pracovali se slovesy v základním slovesném kmeni, tj. v *Qalu* (קָל = lehký). Hebrejštiny však zná šest dalších, tzv. „odvozených“ kmenů, v nichž může být každé sloveso vyčíslováno. Každý odvozený slovesný kmen má všechny dosud probrané tvary: perfektum, imperfektum, imperativ, infinitiv a participium. Přitom se při časování nemění předpony ani přípony, jen základ slovesa, k němuž jsou tyto přípony a předpony připojovány. Různé odvozené kmeny mění základní význam slovesa. Není snad sloveso, které by se vyskytovalo ve všech sedmi slovesných kmenech, nicméně skoro u každého slovesa je možné je vyčíslovat alespoň v několika, vždy s odlišným významem.

Názvy odvozených slovesných kmenů odpovídají perfektním tvarům slovesa פָּעַל v daném slovesném kmeni.

Intenzivní slovesné kmeny jsou tři. Typické je pro ně zdvojení střední kořenové hlásky.

1. Piel

Základní charakteristika: střední hlásky zdvojená

Samohlásky: v perfektu *i – e*; v imperfektu *šewa – a – e*.

Např.: קָטַל / יִקְטֹל → קָטַל / יִקְטֹל
שָׁלַח / יִשְׁלַח → שָׁלַח / יִשְׁלַח

Z dalších sloves:

יָדָּבַר / יִדְבֹּר (téměř vždy v *pielu*, výjimečně v *qalu*, význam je stejný)

Význam: Obvykle se jedná buď o intenzivní činnost (poslat → vyhnat), nebo o tranzitivní formu slovesa, které je v *qalu* intransitivní. Může mít však i jiné významové odstíny, viz slovník.

2. Pual

Základní charakteristika: střední hlásky zdvojená

Samohlásky: v perfektu *u – a*; v imperfektu *šewa – u – a*.

Např.: קָטַל / יִקְטֹל → קָטַל / יִקְטֹל
שָׁלַח / יִשְׁלַח → שָׁלַח / יִשְׁלַח

Význam: Jedná se o pasivní formu *pielu*. Význam tedy závisí na významu *pielu* daného slovesa.

3. Hitpael

Základní charakteristika: střední hlásky zdvojená, předpona *hit-* či *it-*.

Samohlásky: v perfektu *hit – a – e*; v imperfektu *jit – a – e*. Perfektum a imperfektum jsou shodné, jen perfektum začíná souhláskou *h-*, zatímco tvary imperfekta začínají souhláskou odpovídající příslušné osobě.

Např.: קָטַל / יִקְטֹל → יִתְקַטֵּל / יִתְקַטֵּל

יִשְׁלַח / שְׁלַח → יִתְשַׁלַּח / הִתְשַׁלַּח

Význam: Jedná se o zvratnou či reciproční formu *pielu*. Často se tak vyjadřuje opakovaná činnost či vykonávání činnosti mezi lidmi navzájem (chodit → procházet se). Může mít však i jiné významové odstíny, viz slovník.

Participia se tvoří od tvaru imperfekta nahrazením osobní předpony hláskou *m*.

מְשַׁלֵּחַ	מְקַטֵּל
מִתְשַׁלֵּחַ	מִתְקַטֵּל
מִתְשַׁלֵּחַ	מִתְקַטֵּל

Infinitivy jsou shodné s **imperativy** (pokud existují) a tvoří se u *pielu* prostým odpojením osobní předpony imperfekta, zatímco u *hitpaelu* je tvar shodný s perfektem. V *pualu* infinitiv ani imperativ neexistují.

<i>piel:</i>	קָטַל
<i>hitpael:</i>	הִתְקַטֵּל

Dosud jsme se setkali s následujícími slovesy v *pielu*:

לָקַט (sbírat)	דִּבֶּר (mluvit)
כָּסָה (obléci si)	כָּלָה (dokončit)
כָּבֵד (ctít)	צִוָּה (přikázat)
נָחַם (slitovat se)	צָמַח (vypučet, vyrůst)
שָׁלַם (usmířit se, splatit dluh)	

Dosud jsme se setkali jen s jedním slovesem v *hitpaelu*:

הִתְקַדַּשׁ (očistit se, posvětit se)
הִתְהַלַּךְ (procházet se)

Pro přehled konkrétních tvarů a nepravidelností srov. tabulky v příloženém souboru z knihy: Ernst JENNI. *Lehrbuch der Hebräischen Sprache des Alten Testaments*.